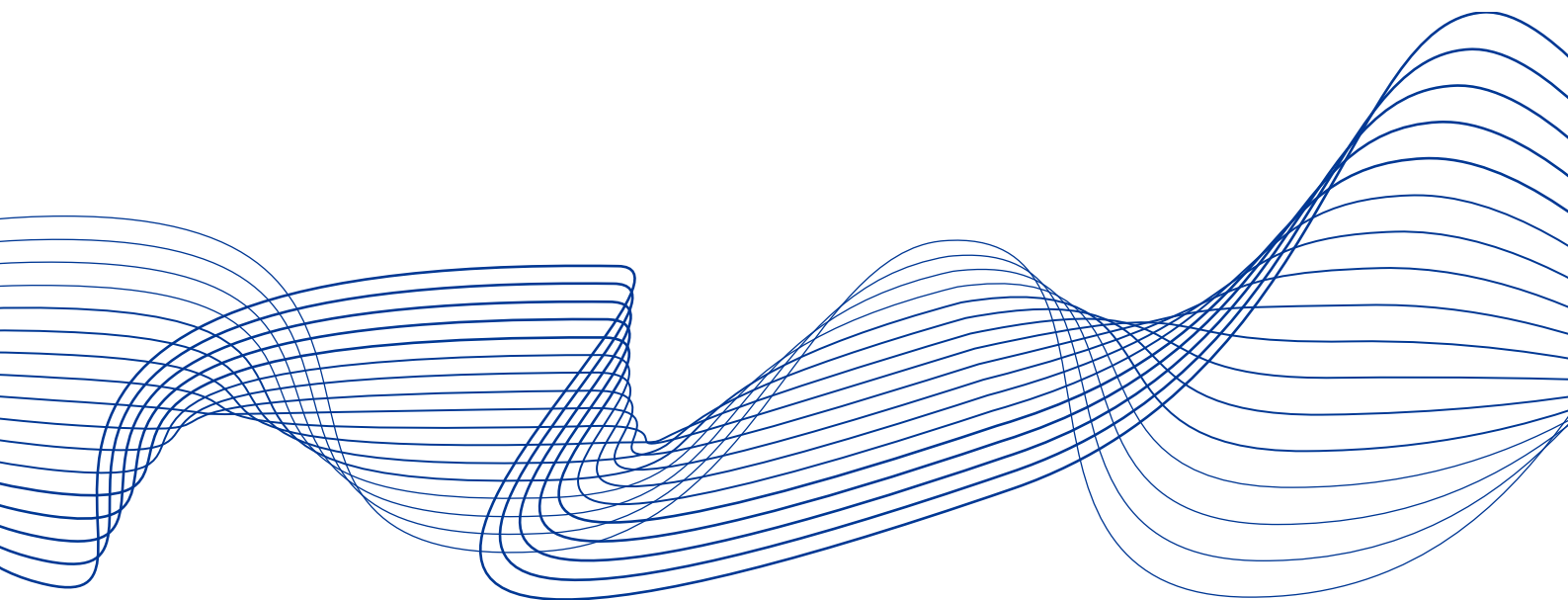

Årsrapport

2017

ESRB
Europeiska systemrisknämnden
Europeiska systemet för finansiell tillsyn

Innehåll

Förord	2
Sammanfattning	3

Förord

Mario Draghi,
ordförande för Europeiska
systemrisknämnden

Europeiska systemrisknämndens (ESRB) sjunde årsrapport omfattar perioden mellan den 1 april 2017 och den 31 mars 2018. Under den granskade perioden fortsatte ESRB sin nära övervakning av källor till systemrisk i Europas finansiella system och ekonomi, och identifierade fyra huvudsakliga hot mot den finansiella stabiliteten i Europeiska unionen (EU). Som ett led i detta arbete analyserade ESRB utvecklingen för kommersiella fastigheter och andra finansiella sektorer än banker.

Efter ESRB:s rekommendation om förbättrad statistik avseende marknaden för kommersiella fastigheter gjordes en utredning om möjliga nya datakällor. Därutöver gjorde ESRB en utvärderande inventering av förekomsten av data över materiella kommersiella fastigheter.

Under den granskade perioden fortsatte ESRB även att utveckla ramverket för riskövervakning av den del av finanssektorn som inte utgörs av banker, bland annat genom offentliggörandet av den andra rapporten *EU Shadow Banking Monitor*. Vidare publicerade ESRB nya indikatorer för centrala motparter och försäkringsbolag i sin så kallade risk dashboard.

På grund av det potentiella hotet från cyberattacker tog ESRB initiativet att bilda en europeisk systemomfattande cybergrupp ("European Systemic Cyber Group") med syftet att ge medlemmarna möjligheten att diskutera den aktuella policyn och sprida nyheter om nya internationella initiativ.

ESRB fortsatte dessutom att främja diskussionen om makrotillsyn genom att stå värd för ett antal konferenser och seminarier. Framför allt hölls ESRB:s andra årliga konferens i september 2017, med paneldiskussioner om policyn kring makrotillsynens rättsliga aspekter samt genomförandet av makrotillsyn utanför banksektorn. Det hölls även sessioner om EU-banksektorns utmaningar och framtid, där nödlidande lån i EU:s banksektor samt riskövervakning i skuggbanksystemet behandlades.

Slutligen vill jag uttrycka mitt varma tack till Vítor Constâncio, Europeiska centralbankens vice ordförande fram till maj 2018, för det stöd han har visat ESRB i sina funktioner som ledamot av styrelsen och styrkommittén sedan inrättandet.

Sammanfattning

Under den granskade perioden identifierade ESRB de fyra mest reella hoten mot stabiliteten i EU:s finansiella sektor. Dessa hot är följande: 1) en prisjustering av riskpremier på de globala finansiella marknaderna, 2) bestående svagheter i balansräkningarna för banker, försäkringsbolag och pensionsfonder, 3) utmaningar vad gäller hållbarheten i skuldnivåer för stater, företag och hushåll samt 4) sårbarheter i skuggbanksystemet och deras spridning till det vidare finansiella systemet. Som belysts i två tidigare ESRB-årsrapporter ses en abrupt omsvängning av de globala riskpremierna som en särskilt framträdande risk för den finansiella stabiliteten. En förändring i förhållande till 2016 års bedömning var att riskerna avseende svagheter i balansräkningarna för banker, försäkringsbolag och pensionsfonder sänktes ett steg, från kategorin högrisk till medelhög risk. Risken till följd av utmaningar vad gäller hållbarheten i skuldnivåer för stater, företag och hushåll höjdes dessutom ett steg, till kategorin medelhög risk.

Ovannämnda systemrisker för EU:s finanssektor låg till grund för det negativa makroekonomiska scenario som ESRB vidarebefordrade till Europeiska bankmyndigheten (EBA) för 2018 års EU-omfattande stresstest av banksektorn. Dessa risker speglas även i de negativa scenarier som vidarebefordrades till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten för 2018 års stresstest av försäkringssektorn. Dessa scenarier beskrivs mer i detalj i denna årsrapport.

Under 2017 ändrade ESRB ramverket för ömsesidighet, med syftet att ytterligare harmonisera tillämpningen av väsentlighetströsklar enligt de minimis-principen. Enligt det nya ramverket ska en medlemsstat som aktiverar en politisk åtgärd föreslå en maximal väsentlighetströskel för institut när den begär ömsesidighet för sin åtgärd. Valideringen av den föreslagna åtgärdens lämplighet ska utföras av ESRB eller på annat sätt.

ESRB offentliggjorde även en rekommendation i syfte att behandla systemrisker i samband med likviditetsobalanser samt investeringsfonders användning av finansiell hävstång. I rekommendationen, som riktades till Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma) och Europeiska kommissionen, övervägs olika likviditetshanteringsverktyg, tillsyns- och stresstestningsmetoder i fråga om likviditet samt bättre rapportering och genomförande av befintliga befogenheter att begränsa den finansiella hävstången.

Som ett led i sina fortsatta strävanden att vidareutveckla makrotillsynsramen för banksektorn offentliggjorde ESRB en rapport där det diskuteras vilka konsekvenser som IFRS 9 (International Financial Reporting Standards) kan få för den finansiella stabiliteten. I rapporten konstateras att IFRS 9 överlag utgör en stor förbättring jämfört med IAS-standard 39 och förväntas leda till påtagliga fördelar med hänsyn till den finansiella stabiliteten. Detta omfattar bland annat ökad transparens samt snabbare och tydligare redovisning av kreditförluster. I rapporten påtalades samtidigt ett antal punkter som behöver analyseras i samband med granskningen efter genomförandet av IFRS 9, inbegripet det cykliska beteendet i IFRS 9-modellen för förväntad kreditförlust och dess effekter på bankernas agerande. ESRB offentliggjorde även en rapport om lösningen på nödlidande lån (NPL) i Europa, med specifika politiska förslag som kompletterar andra initiativ för EU och euroområdet. ESRB bidrog även till makrotillsynsramen för banksektorn i form av ett yttrande till Europeiska kommissionen om strukturella buffertar för makrotillsyn. I detta yttrande föreslogs ett antal ändringar, bland annat betydande höjningar av de övre gränsvärdena i bufferten för andra systemviktiga institut, en uppgradering av systemriskbufferten så att den

omfattar specifika källor för strukturella icke-cykliska systemrisker samt ändringar i förfaranderamen för strukturella buffertar.

Vad gäller arbetet med att utveckla makrotillsynsramen utanför banksektorn bidrog ESRB till lagstiftningsöversyner och europeiska samråd. I samband med översynen av förordningen om Europas marknadsinfrastrukturer offentliggjorde ESRB en rapport med syftet att göra det nuvarande regelverket ännu mer ändamålsenligt och transparent. Vad gäller centrala motparter inkom ESRB med svar på ett Esma-samråd om utkast till riktlinjer gällande åtgärder mot procyklikalitet i marginalerna för centrala motparter. ESRB identifierade även områden där lagförslag om ett ramverk för återhämtning och resolution för centrala motparter bör utvecklas för att bättre hantera makrotillsynsrisiker. Vad gäller makrotillsynsrisiker för försäkringssektorn identifierade ESRB områden där Solvens II-regelverket kan utvecklas och förordade att ett harmoniserat regelverk för återhämtning och resolution utvecklas för försäkringssektorn i hela EU.

Antalet nationella makrotillsynsåtgärder som vidtagits av medlemsstaterna var oförändrat jämfört med 2016. Åren 2017 och 2016 är mer jämförbara än tidigare år eftersom de flesta medlemsstater har haft tillgång till samtliga element i verktygslådan för makrotillsyn enligt kapitalkravsdirektiv IV/kapitalkravsförordningen under denna period. Flertalet medlemsstater vidtog en del makrotillsynsåtgärder under 2017. De flesta åtgärder var av åtstramande karaktär för att komma till rätta med cykliska risker. De vanligaste åtgärderna var taket för belåningsgraden och den kontracykliska kapitalbufferten, men även systemriskbufferten var vanligt förekommande.

ESRB fortsatte att utvärdera genomförandet av sina rekommendationer. Under den granskade perioden inledde eller avslutade ESRB bedömningen av fem rekommendationer eller delrekommendationer. ESRB:s delrekommendation till EBA om kreditinstitutens finansiering bedömdes ha efterlevts fullt ut. Bedömningen av ESRB:s rekommendation om penningmarknadsfonder pågår, liksom bedömningarna av ESRB:s rekommendation om riktlinjer för fastställandet av kontracykliska buffertvärden och dess rekommendation om bedömningen av gränsöverskridande effekter och frivillig ömsesidighet för makrotillsynsåtgärder. Slutligen bedömdes vissa inslag i ESRB:s rekommendation om att erkänna och fastställa kontracykliska buffertvärden för exponeringar gentemot tredjeländer (utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet).

I september 2017 anordnades ESRB:s andra årliga konferens i syfte att främja diskussioner och vidareutveckla det konceptuella tänkandet vad gäller makrotillsyn. Policypaneldiskussionerna inriktades på makrotillsynsregleringens rättsliga aspekter samt genomförandet av makrotillsyn utanför banksektorn. Det hölls sessioner om EU-banksektorns utmaningar och framtid, med fokus på nödlidande lån i EU:s banksektor samt riskövervakning i skuggbanksystemet.

© Europeiska systemrisknämnden (European Systemic Risk Board), 2018

Postadress 60640 Frankfurt am Main, Tyskland
Telefon +49 69 1344 0
Webbplats www.esrb.europa.eu

Alla rättigheter förbehålls. Återgivning för undervisningsändamål och icke-kommersiella syften är tillåten, under förutsättning att källan anges.

Stoppdatum för de uppgifter som medtas i denna rapport var den 31 mars 2018. För terminologi och förkortningar hänvisas till [ESRB glossary](#).

ISSN 1977-5288 (pdf)
ISBN 978-92-9472-001-6 (pdf)
DOI 10.2849/050002 (pdf)
EU katalognr DT-AB-18-001-SV-N (pdf)